

Étienne Verhasselt

Pașii pierduți

*Nuvele scurte,
foarte scurte și ceva mai lungi*

Interviu și traducere din limba franceză
de
Rodica Baconsky

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2016

Cuprins

...	9
Obiectele	17
Astăzi?	19
Vecinul meu	20
Căinele meu, scoica	23
Bătrânul televizor	25
Capătul străzii	28
Momeala	31
Statistici	34
Molia	35
Ordine	38
Răzvrătire	39
Dizidență	42
Tavanul nostru	45
Prințul Deloc	48
Domnul Ashton	50
Bondarul	58
Piulița	60
Lucia n-a murit	62
Viața în cartier	65
Balconul	68
Cântul	69
Un oaspete neobișnuit	72
Ca să trăim bine împreună	76

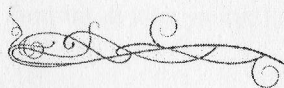
Bufnițoi, motan, copil	78
Piruetă	80
Sfârșitul zilei	82
Transport în comun	84
Străinul	86
Bărbat sau femeie?	88
De nu, poți să mori	90
Brazda	92
Bărbatul și caracatița	94
Involuție	96
Cucurigu!	98
Ești a mea!	100
Concediat!	101
Conac de închiriat	103
Rădăcini	105
Denis	107
Pașii pierduți	111

Obiectele

Nemișcate. Neînsuflețite. Fără viață. În acești termeni ne gândim la obiecte și, după câte se pare, nimeni nu ne contrazice. Să privim însă la un copil: când descoperă lumea, tratează oare obiectul ca pe un lucru inert? N-o fi cumva o idee pe care i-o vâră în cap adulții și care se întâpărește în mintea lui tânără, cu autoritatea de necontestat a adevărilor fundamentale: nu poți să călătorești în timp, nu te mai întorci din lumea de dincolo, nu ești nemuritor, nu poți zbura, etc.? Așa stând lucrurile, puiul de om e nevoit să refuleze intuiția subtilă a unei lumi cu totul diferite. E oare o nebunie să te gândești că, din loialitate și din supunere față de părinți, am renunțat într-o zi să *vedem* și am uitat, totodată, lucrurile ai căror martori naivi și privilegiați am fost? Noi adulții credem cu tărie că obiectele sunt inerte, dar să luăm în considerare, aici, o situație pe care-am întâlnit-o adesea, sau care ni s-a povestit de-atâtea ori: suntem acasă și ne căutăm ochelarii, zadarnic. Eram siguri că i-am pus pe birou și nu-s acolo. Căutăm peste tot, până și la toaletă, dar nici urmă de ei, nu-s niciunde. Ne întrebăm dacă nu cumva cineva ne-a jucat o festă, doar că suntem singuri. Neputincioși, mai că ne vine să credem că ne-am pierdut mințile. Și, deodată, ne dăm seama că-i avem pe nas! O, cât de ușurați tragem concluzia că suntem niște distrați și *totul revine apoi la normal*. Cu toate acestea,

dacă n-am fi avut certitudinea că obiectele nu se deplasează, am fi observat probabil că, la un moment dat, rama s-a întors *ea însăși* să-și reia locul pe nas. Există atâtea situații în viața de zi cu zi în care, poate, *nu vedem*. O carte bine rânduită în bibliotecă cade de pe etajeră, în spatele nostru: după ce-am tresărit și ne-am întors, o ridicăm, o punem la loc și gata. O pereche de șosete iese desperecheată din mașina de spălat, un cerclor a dispărut misterios: o iritare, o părere de rău trecătoare, e tot ceea ce simțim. O furculiță, un cuțit cad pe jos: le ștergem repede și le punem la loc. Săptămâna trecută am asistat, împietrit, la o scenă de necrezut. Un bărbat cufundat în gânduri e pe punctul de a traversa bulevardul, merge fără să vadă autobuzul care se năpustește spre el cu viteză. În clipa aceea, pălăria, profitând de o adiere, zboară și se așază în spatele lui pe trotuar, silindu-l să se întoarcă. „Ce mai tăntălău”, exclamă alături de mine un trecător, înainte de a-și vedea de drum. Așa să fie? De atunci, încerc să-mi amintesc ceea ce aș fi putut *vedea* în copilărie și nu sunt sigur de ceea ce îmi revine în memorie. Mă-ncearcă, totuși, o stare de neliniște, un soi de nedumerire cam rușinoasă: dacă noi am fi obiecte, ochelari, cerclor, furculiță, pălărie, orice, nu ni s-ar părea nedrept și dureros ca devotamentul nostru zilnic să fie răsplătit doar de o indiferență rece, în raport cu utilitatea noastră? Câte dintre obiectele pe care credem că le-am pierdut nu ne-au părăsit oare de supărare?

Să se ducă unde? Să devină ce?

Astăzi?

Nu-i chip să aflăm în ce zi suntem! Ziarele au apărut totuși, dar poartă doar data: cincisprezece. Ușor nedumeriți, părinții și-au ținut copiii acasă și nimeni nu s-a dus la lucru; la urma urmei, astăzi ar putea fi duminică. Toată lumea așteaptă, perplexă, în fața televizorului: intervențiile celor maieminenți savanți, care nu pricep însă o iotă, se țin lanț, întrerupte la fiecare sfert de ceas de câte un clip în care șeful statului, solemn, își liniștește concetățenii. La sfârșitul zilei, aflăm doar că, după calendar, și orele încep să și-o ia în cap: nu ne mai rămân de-acum decât minutele. Încet, încet, ne cuprinde panica: până unde se va ajunge, oare? Dintr-odată, suntem într-o joi, însă ne lipsește ora; și-apoi e pe dos, e ora șaptesprezece și cincizeci și patru, dar ziua nu-i. La ora nouăsprezece cincizeci și șapte, dispare și data. Apoi un zgomot asurzitor, cumplit, ca de explozie, sfâșie cerul și zguduie toate cele. Și nu mai e nimic: nici zi, nici dată, nici oră, nici minut. La televizor, savanții și șeful statului sunt toți de aceeași părere: suntem astăzi! Unii denunță însă o manevră politică a conservatorilor și afirmă că suntem mâine.

Vecinul meu

Într-o bună zi, am constatat că aveam un vecin. În față. Locuiesc într-un bloc și știu prea bine că nu sunt singur, dar nu-i dădusem niciodată atenție, deși salonul și dormitorul din apartamentul meu dau exact spre ale lui, de cealaltă parte a micii curți interioare. Mi-am dat seama de existența vecinului într-o dimineață în care l-am zărit, din dormitor, cum sare din pat, se îmbracă în doi timpi și trei mișcări și iese ca furtuna. Era așa de caraghios, c-am izbucnit în râs. Peste câteva zile, am asistat din nou, întâmplător, la aceeași scenă, ceea ce mi-a făcut o mare plăcere. A doua zi, curios și un pic indiscret, m-am așezat la fereastră, la aceeași oră. Țac-pac, același film. Comic pur, prin repetiție! A treia zi, m-am întors iar la post. La șase treizeci fix, vecinul meu a țâșnit din așternuturi și-n mai puțin de treizeci de secunde dus a fost! Accesul de râs care m-a cuprins era cât pe-acți să mă înece!

A devenit un ritual: mă sculam la șase douăzeci ca să-mi pregătesc o cafeluță pe care o sorbeam încetișor; mai apoi, așezat confortabil pe marginea patului, așteptam sceneta nostimă de la șase treizeci. N-aveam nici cea mai mică idee despre motivul care-l silea să se grăbească așa în fiecare dimineață. De ce nu-și puneja oare deșteptătorul să sune mai devreme?

Într-o zi, nemaiputând să stau așa nelămurit, am vrut să aflu cauza acestei grabe extreme și l-am așteptat discret la parterul imobilului. La ora șase treizeci și un minut, a zbughit-o pe poarta de la intrare. S-a dus la cafeneaua de pe cealaltă parte a străzii și-a fost servit de îndată cu o cafea și un corn. Și-a golit ceașca dintr-o sorbitură, s-a ridicat fără să se atingă de corn, a aruncat o hârtie de cinci euro pe masă și-a șters-o nemaiașteptând restul. L-am observat câteva zile de-a rândul, când din stradă, când chiar din cafenea, dar tot n-am aflat mai multe. L-am urmărit atunci până la locul lui de muncă, în centrul orașului. După un autobus și două metrouri, a intrat la șapte și treizeci într-o clădire-turn modernă, a luat ascensorul până la etajul doisprezece și a ieșit de la slujbă la orele șaisprezece. În zilele următoare, am profitat de filaj ca să mă interesez ce face: lucra ca agent de vânzări prin telefon pentru o mare companie de telefonie.

Cum tot nu mă lămurisem încă, am urmat un curs accelerat de telemarketing și m-am angajat la compania lui. Ca norocul, biroul meu era față-n față cu al lui și aveam același orar. Puteam deci să-l observ în voie chiar de la sculare. La amiazi, mă repezeam împreună cu el în bucătăria departamentului să mănânc. De-abia apucam să-mi despachetez sandvi ciul și să-l arunc, că treceam deja ca vântul, amândoi, pe la toaletă. După care, ne reluam lucrul imediat, cu mult înaintea tuturor, spre marea satisfacție a șefului, ceea ce îl lăsa total nepăsător pe vecinul meu. Nu aflasem însă nimic în plus despre el; enigma era totală! Am început deci să-l urmăresc după orele de lucru, în timpul liber. Am practicat, ca și el, saltul cu parașuta, bobul, triatlonul. Nu mai

aveam niciun minut pentru mine! Degeaba, tot nu reușeam să-i dau de capăt.

Dar iată că, într-o bună zi, vecinul meu a dispărut pur și simplu! Grea lovitură, căci pierdeam, așa, dintr-odată, posibilitatea să-i aflu secretul. Nu voi ști niciodată care era cauza acestei grabe care-l stăpânea. Crezusem mereu că era vorba de ceva important, ceva care va lămuri mai târziu, dar ce?

Acum câteva săptămâni, apartamentul a fost închiriat altcuiva; în dimineața asta, ca și ieri, am constatat că noul vecin e cum nu se poate mai indiscret și mai dezagreabil; l-am surprins cu o ceașcă de cafea în mână, hohotind de râs în fața ferestrei dormitorului! Ce l-o fi apucat și pe ăsta?!

Câinele meu, scoica

Mi-a trebuit foarte mult timp înainte de a înțelege că, de fapt, câinele meu era o scoică, mai exact o scoică bivalvă. În genere, unui proprietar de câine îi sunt de-ajuns câteva zile ca să-și dea seama ce animal posedă: verighetă, varan, cioară etc. Eu am avut nevoie de zece ani. Mărturisesc că nu mi-am prea pus întrebarea, în tot acest timp, asta fiind probabil și explicația ignoranței mele. M-am mulțumit, leneș, să-mi văd câinele ca pe un câine, caz foarte rar totuși, fiindcă doar un câine dintr-un milion e câine. Dar, uite, evidența nu poate fi negată pe vecie și, într-o zi, blestemată fie!, m-am dumirit brusc: asta era! Am încercat, după aceea, să mă port cu câinele meu ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, dar mi-am dat seama curând că și el știa.

Pot să afirm aici că îndelungata mea confuzie nu l-a făcut să sufere. Dimpotrivă, a fost fericit! În schimb, descoperirea că era o scoică a fost, și pentru el, și pentru mine, o adevărată tragedie. Gata cu plimbările în doi prin cartier, dimineața, la prânz și seara! Gata cu după-amiezile de la sfârșitul săptămânii când ne jucam cu mingea ca doi apucați! Gata cu crochetele din gamelă, cu coada hazlie bătând aerul în toate direcțiile, gata cu lătratul care mă anunța că cineva sună la poartă, ca și cum n-aș fi știut! Dispăruse tandra noastră complicitate, știți, prietenia aceea legendară și